

EKOLOGICKÉ OCENENIA EÚ

Všeobecný úvod

Zvýšenie ekologickej poľnohospodárskej výroby výrazne prispieva k zníženiu používania chemických hnojív a pesticídov a antimikrobiálnych látok a má pozitívny vplyv na našu klímu, životné prostredie, biodiverzitu a dobré životné podmienky zvierat. Práve preto bola ekologická poľnohospodárska výroba identifikovaná ako výroba, ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri dosahovaní cieľov Európskej zelenej dohody, stratégie Z farmy na stôl a stratégie v oblasti biodiverzity. Z tohto dôvodu Komisia stanovila cieľ 25 % poľnohospodárskej pôdy EÚ obhospodarovanej v systéme ekologickeho poľnohospodárstva do roku 2030 a výrazný nárast ekologickej akvakultúry.

Na podporu tohto cieľa Komisia v marci 2021 prijala akčný plán pre napredovanie ekologickej poľnohospodárskej výroby¹. V tomto akčnom pláne sa uplatňuje prístup, že s cieľom stimulovať ekologickú poľnohospodársku výrobu by mal rásť dopyt spotrebiteľov po produktoch ekologickej poľnohospodárskej výroby. To si okrem iného vyžaduje zvýšenú informovanosť verejnosti o vlastnostiach a prínosoch ekologickej poľnohospodárskej výroby. Na tento účel akčný plán zahŕňa zavedenie výročných ocenení za excelentnosť v ekologickom hodnotovom reťazci. Tieto ocenenia budú po prvýkrát udelené v roku 2022.

Plánuje sa sedem kategórií ocenení pozostávajúcich z ôsmich individuálnych ocenení:

- Kategória 1: Najlepší ekologický poľnohospodár (žena) a najlepší ekologický poľnohospodár (muž)
- Kategória 2: Najlepší ekologický región
- Kategória 3: Najlepšie ekologické mesto
- Kategória 4: Najlepší ekologický eko-obvod
- Kategória 5: Najlepší ekologický malý a stredný podnik
- Kategória 6: Najlepší maloobchodný predajca potravín z ekologickej poľnohospodárskej výroby
- Kategória 7: Najlepšia ekologická reštaurácia²

Tieto ocenenia sú nefinančné a budú udelené 23. septembra, ktorý je Dňom ekologických potravín EÚ.

Úvod pre jednotlivé výzvy

- **Kategória 1:** Cieľom ocenenia pre „**najlepšieho ekologického poľnohospodára**“ je odmeniť poľnohospodára (**jednu ženu a jedného muža**), ktorý vyvinul vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o akčnom pláne pre napredovanie ekologickej poľnohospodárskej výroby:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0141&from=EN>.

² Samostatná reštaurácia alebo ako súčasť sektora hotelov či cateringu.

- **Kategória 2:** Cieľom ocenenia pre „**najlepší ekologický región**“ je odmeniť región, ktorý vyvinul vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.
- **Kategória 3:** Cieľom ocenenia pre „**najlepšie ekologické mesto**“ je odmeniť mesto, ktoré vyvinulo vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.
- **Kategória 4:** Cieľom ocenenia pre „**najlepší ekologický „eko-obvod“**“ je odmeniť „eko-obvod“, ktorý vyvinul vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.
- **Kategória 5:** Cieľom ocenenia pre „**najlepší ekologický malý a stredný podnik**“ je odmeniť malý a stredný podnik (MSP) spracúvajúci produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktorý vyvinul vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.
- **Kategória 6:** Cieľom ocenenia pre „**najlepšieho maloobchodného predajcu potravín z ekologickej poľnohospodárskej výroby**“ je odmeniť maloobchodného predajcu potravín predávajúceho produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktorý vyvinul vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.
- **Kategória 7:** Cieľom ocenenia pre „**najlepšiu ekologickú reštauráciu**“ je odmeniť reštauráciu, samostatnú alebo ako súčasť sektoru hotelov či cateringu, ponúkajúcu vo svojom menu certifikované produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produkty z konverzie, ktorá vyvinula vynikajúci, inovačný, udržateľný a podnetný projekt, ktorý vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu.

Kritériá oprávnenosti a udelenia ocenenia

1. Prihlášky na udelenie ekologických ocenení EÚ musia spĺňať nasledujúce kritériá oprávnenosti:

a) Východiskovým bodom pre podanie prihlášky na jedno z ocenení bude toto webové sídlo:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en.

Na tomto webovom sídle budú odkazy na online formuláre prihlášok pre každé z ocenení. Každá prihláška by sa mala podať najneskôr do 8. júna 2022, 23:59:59 (CEST - Central European Summer Time).

b) Prihlášky musia byť v jednom z úradných jazykov EÚ.

c) Uchádzačmi musia byť právnické alebo fyzické osoby so sídlom alebo bydliskom v jednom z 27 členských štátov EÚ.

d) Predložený projekt sa musí nachádzať v EÚ a musí jasne odkazovať na jednu zo siedmich kategórií ocenení/ôsmich ocenení v roku 2022. Ten istý projekt nemôže byť predložený na viaceré

kategórie/ocenenia. Každý uchádzač sa môže uchádzať len o jedno ocenenie. Maximálny počet prihlášok na jedno ocenenie je jedna.

e) Projekt by mal byť buď plne realizovaný, alebo by mal byť v dostatočne pokročilom štádiu, aby ho porota mohla posúdiť (t. j. mal by byť dosiahnutý dostatočný pokrok vo fyzickej realizácii s cieľom preukázať dosiahnutie cieľov).

f) Osobitné kritériá oprávnenosti pre každú kategóriu ocenenia:

- **Najlepší ekologický poľnohospodár (žena) a najlepší ekologický poľnohospodár (muž):** certifikovaný podľa nariadenia (EÚ) 2018/848³;
- **Najlepší ekologický región:** žiadne osobitné kritériá oprávnenosti;
- **Najlepšie ekologické mesto:** žiadne osobitné kritériá oprávnenosti;
- **Najlepší ekologický „eko-obvod“:** „eko-obvod“ je vymedzený ako zemepisná oblasť, kde poľnohospodári, verejnosť, poskytovatelia služieb cestovného ruchu, združenia a subjekty verejného sektora dospejú k dohode týkajúcej sa udržateľného spravovania lokálnych zdrojov na základe ekologických zásad a postupov;
- **Najlepší ekologický malý a stredný podnik:** podnik certifikovaný podľa nariadenia (EÚ) 2018/848, ktorý spĺňa vymedzenie pojmu MSP⁴ (podnik, ktorý zamestnáva menej ako 250 osôb a ktorého ročný obrat nepresahuje 50 miliónov eur a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov eur), a ktorý má len ekologickú poľnohospodársku výrobu⁵;
- **Najlepší maloobchodní predajcovia potravín** z ekologickej poľnohospodárskej výroby: podnik certifikovaný podľa nariadenia (EÚ) 2018/848, ktorý predáva len produkty, ktoré boli certifikované ako ekologické⁶ (s výnimkou nepotravinových výrobkov alebo potravinových výrobkov, ktoré neexistujú ako ekologické);
- **Najlepšia ekologická reštaurácia:** vo svojom menu ponúka len produkty, ktoré boli certifikované ako ekologické⁷, pokiaľ je to možné⁸.

2. Všetky oprávnené prihlášky posúdi porota pre udeľovanie ekologických ocenení EÚ podľa týchto horizontálnych kritérií na udelenie ocenenia:

- **Excelentnosť:** Víťaz musí vypracovať excelentnú iniciatívu, ktorá vytvára skutočnú pridanú hodnotu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu. To znamená dobré výsledky a vplyv projektu

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN>).

⁴ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003H0361>).

⁵ Treba chápať ako produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produkty z konverzie.

⁶ Treba chápať ako produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produkty z konverzie.

⁷ Treba chápať ako produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produkty z konverzie.

⁸ V súlade s nariadením (EÚ) 2018/848.

vo vzťahu k jeho pôvodným cieľom. Projekty musia preukázať svoj vplyv na príslušnú oblasť a územie a prezentovať svoje výsledky v porovnaní s pôvodne stanovenými cieľmi a zámermi.

- **Inovačný charakter projektu vo zvolenej kategórii ocenenia:** Projekty by nemali byť „bežnými podnikateľskými projektami“, ale mali by preukázať nové prístupy, nové organizačné metódy alebo vývoj nových (alebo výrazne) zlepšených výsledkov v oblasti ekologického poľnohospodárstva. Kritériá na meranie inovačného charakteru pre každú kategóriu sú podrobnejšie uvedené v osobitnej sekcii danej kategórie.
- **Piliere udržateľnosti projektu (environmentálny, sociálny a hospodársky):** Projekty musia preukázať svoju udržateľnosť a budúcnosť ako samostatná iniciatíva alebo projekt.
- **Prevoditeľnosť a možnosť opakovať projekt inde v EÚ:** Projekt musí preukázať, že predstavuje osvedčený postup v širšom kontexte (EÚ) a že je alebo by mohol byť inšpiráciou pre iné miesta. Projekt by mal takisto preukázať vhodné spôsoby komunikácie svojich cieľov a výsledkov.

Uchádzačom budú položené uzavreté usmerňujúce otázky, z ktorých niektoré boli vypracované vo vzťahu k štyrom princípom ekologického piliera a piliera udržateľnosti. Tieto otázky pomôžu uchádzačom lepšie štruktúrovať svoje odpovede a porote získať viac údajov o uchádzačoch.